

POSEBNI PROGRAM VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA
NADALJEVALNI PROGRAM OSNOVNOŠOLSKE RAVNI II

UČNI NAČRT
za področje **GLASBENA VZGOJA**

Pripravili:
Irena Roblek
Loredana Sajovic
Irena Stergar
Darinka Pirc

Strokovna redakcija:
mag. Janja Cotič

Ljubljana, 2004

KAZALO

1.	OPREDELITEV PODROČJA	3
2.	SPLOŠNI CILJI	4
3.	OPERATIVNI CILJI PODRČJA	5
3.1.	NADALJEVALNI PROGRAM OSNOVNOŠOLSKE RAVNI II – 5. STOPNJA	5
4.	OPIS OSVOJENIH ZNANJ IN VEŠČIN	13
5.	ZNANJA, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI	14
6.	PRILOGA	14
6.1.	Specialno-didaktične posebnosti	14
6.2.	Medpodročne povezave	15
6.3.	Časovni okvir	15
6.4.	Kako uporabljamo učni načrt	17

1. OPREDELITEV PODROČJA

Glasba je umetnost, ki izraža misli, čustva, razpoloženja in predstave z zvoki. Ker je vsak učenec nedeljiva celota, glasba posega na vsa področja njegovega učenja in uresničuje široko paleto vzgojno-izobraževalnih smotrov. Spretnosti in znanja, ki jih učenec pridobiva s sodelovanjem preko različnih glasbenih aktivnosti, potrebuje tudi pri vseh drugih dejavnostih in opravilih. Z lastno aktivnostjo pa omogoča in spodbuja prenos teh spretnosti in znanj na vsa svoja razvojna področja. Prav zato ima glasba tako pomembno vlogo pri učenčevem socialnem, emocionalnem, intelektualnem in fizičnem razvoju.

Glasbene dejavnosti in njene vsebine so zelo raznolike. To omogoča, da se glasba dotakne prav vsakega; seveda na poseben, njemu primeren način. So vir, iz katerega lahko črpamo za vsakega učenca toliko, kolikor zmore, potrebuje, si želi in kolikor je potrebno, da si ob tem razvija glasbene sposobnosti ter se tudi drugače vsestransko razvija.

Najpomembnejši cilji glasbene vzgoje pri delu z učenci z zmernimi, težjimi in težkimi motnjami v razvoju so:

- da imajo glasbo radi, da jim postane pomembna sopotnica v življenju in ji znajo prisluhniti
- da doživljajo glasbene vsebine na svoj način, da se v skladu s svojimi možnostmi vživijo vanjo in jih čustveno sprejemajo ter začutijo v glasbi njene estetske komponente
- da optimalno razvijejo svoje glasbene sposobnosti; predvsem ritmični in melodični posluh

Kakšen bo nivo doseganja teh ciljev, bo seveda odvisno od mnogih dejavnikov, predvsem pa od učenčevih sposobnosti.

2. SPLOŠNI CILJI

- spodbujati veselje do glasbe
- razvijati interes in željo po glasbenem udejstvovanju in vključevanju v glasbene dejavnosti
- navajati na slušno zaznavanje, poslušanje zvokov in glasbe
- razvijati sposobnosti za doživljanje glasbe in njenih vsebin
- spodbujati k aktivnemu poslušanju glasbe
- razvijati ritmični in melodični posluš ter sposobnost glasbenega pomnjenja
- spodbujati k skupinskemu glasbenemu izražanju (pevske, instrumentalne in plesne skupine)
- vplivati na oblikovanje in kultiviranje osebnosti
- ustvarjati glasbo po lastni zamisli in domišljiji
- izražati glasbena doživetja in vsebine z gibalno, likovno ter besedno komunikacijo
- z glasbo in njenimi vsebinami spodbujati intelektualni, čustveni, socialni in motorični razvoj
- ohranjati ljudsko izročilo z izvajanjem ustreznih ljudskih pesmi in plesov ter z izdelovanjem preprostih ljudskih instrumentov
- oblikovati pozitiven odnos do domače in tuje glasbene kulture

3. OPERATIVNI CILJI PODROČJA

3.1. NADALJEVALNI PROGRAM OSNOVNOŠOLSKE RAVNI II - 5. stopnja

POSLUŠANJE GLASBE

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepoznajo, razlikujejo in poimenujejo najrazličnejše zvoke iz okolice ter glasbene instrumente • Prepoznajo tipične predstavnike družin instrumentov • Razlikujejo glasove glede na pevske sestave • Poslušajo posnetke lastnega petja in lastnih instrumentalnih glasbenih vsebin • Poslušajo ljudske in umetne pesmi v različnih zasedbah • Prepoznajo ljudske in umetne pesmi iz ritma in melodij • Poslušajo ustrezne odlomke instrumentalne glasbe v različnih zasedbah 	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci ob različnih priložnostih in na različnih krajih prisluhnejo zvokom iz okolja in jih poimenujejo • Ob poslušanju različnih glasbenih posnetkov in ob slikovnem materialu učenci zaznavajo razlike med glasovi različnih instrumentov - tipičnimi predstavniki družin: violina, flavta, trobenta, boben, klavir, kitara • Skupaj z učiteljem posnamejo petje posameznega učenc, petje v skupini, zvočne slike, instrumentalne improvizacije • Ugotavljajo barvitost in raznolikost človeškega glasu ter različnih instrumentov 	<p><u>Lastni posnetki</u></p> <p><u>Različni zvoki iz narave</u></p> <p><u>Ljudske pesmi</u></p> <p><u>Tuje ljudske pesmi</u></p> <p><u>Umetne pesmi</u></p> <p><u>Instrumentalne skladbe -izbor</u> C. Orff: Ples (odlomek) W. A. Mozart: Koncert za flavto in kester (odlomek) B. Britten: Preprosta simfonija (odlomek) E. Grieg: Peer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj omogoča učencem, da zaznavajo raznovrstne zvočne dražljaje • Učitelj umiri učence, da zmorejo prisluhniti glasbenim vsebinam • Glasbene vsebine morajo ustrezati estetskim kriterijem • Za poslušanje instrumentalne glasbe učitelj učence še posebej skrbno pripravi tako vsebinsko kot psihično (prostor, vzdušje, motivacija...) • Odlomki instrumentalnih glasbenih del naj bodo primerno dolgi in naj bodo zaokrožena celota • Učitelj naj izbira glasbene vsebine, ki vzbujajo različna

<ul style="list-style-type: none"> • Poslušajo glasbo različnih zvrsti in obdobj • Poslušajo glasbene pravljice 	<ul style="list-style-type: none"> • Preko glasbenih ugank ugotavljajo znane pesmi iz ritma ali melodije, ter ob zvočnih posnetkih ugotavljajo različne glasove in sestave (moški, ženski, otroški, mešani) • Učenci zbrano poslušajo glasbene pravljice, vokalno glasbo ali kratke odlomke instrumentalne glasbe ustreznih vsebin • Ustvarjalno izražajo svoja doživetja z besedo, gibom, sliko... 	<p>Gynt - izbor P. I. Čajkovski: Hrestač - izbor M. Musorgsky: Slike z razstave- izbor S. Saens: Živalski karneval v povezavi z zgodbami A. Kolar: Živalski karneval</p> <p><u>Glasbene pravljice</u></p>	<p>čustva in razpoloženja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitelj naj spodbuja učence, da bodo glasbene vsebine poslušali z veseljem, naj jim zagotovi dobro počutje ob poslušanju in jih navaja, da glasbi prisluhnejo miže. • Učitelj pazi na tehnično pravilno izvedbo pri predvajanju glasbe • Učitelj izbira glasbene vsebine po lastni presoji
IGRANJE NA INSTRUMENTE			
OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • S pravilno tehniko igranja spremljajo petje pesmi in ritmizirana besedila z ritmičnimi in melodičnimi Orffovimi instrumenti, ter improviziranimi glasbili • Ponovijo ali sami ustvarjajo nove ritmične in ritmično- 	<ul style="list-style-type: none"> • Z lastnimi, ritmičnimi in melodičnimi Orffovimi instrumenti ter improviziranimi glasbili spremljajo učenci ponavljajoče zvoke, zloge, besedila ter dvodobne in tridobne pesmi v ustreznem tempu 	<ul style="list-style-type: none"> • Za igranje na lastne, Orffove, improvizirane in ljudske instrumente uporabi učitelj vsebine iz dejavnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj pomaga in vodi učence, da so sposobni zaigrati ritmične, melodične elemente ali enostavne spremljave tako sami kot v skupini • Učitelj naj usmerja učence k izbiri ustreznih

<p>melodične motive</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaigrajo težke in lahke dobe ob spremljanju pesmi • Spoznajo barvne in druge simbole za ritmično-melodične spremljave ali zvočne slike • Spoznajo nekatera ljudska glasbila • Izdelajo improvizirane instrumente iz naravnih in odpadnih materialov • Igrajo na improvizirana, ljudska ter druga glasbila • Oblikujejo spremljave za petje in govornjena besedila ter zvočne slike 	<ul style="list-style-type: none"> • Posnemajo pravilno izvajalsko tehniko igranja na Orffove ritmične in melodične instrumente • Z različnimi instrumenti ponovijo dvodobne in tridobne ritmične motive samostojno ali s pomočjo v obliki glasbenih odmevov • Z različnimi instrumenti ustvarjajo enostavne ritmične in melodične motive v obliki glasbenih dialogov • Učenci oblikujejo enostavne spremljave glede na tempo in dinamiko in izbirajo primerne instrumente za spremljave pesmi ali besedil • Učenci preko različnih virov (slike, filmi, knjige, ogledi...) spoznavajo ljudska glasbila, ki so tipična za pokrajino ali kraj, kjer živijo • S pomočjo simbolov igrajo na lastne, Orffove, improvizirane in ljudske 	<p>petja in poslušanja (ljudske in umetne pesmi)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vsebine zvočnih slik so naravni pojavi, ljudje, živali... • Vsebine instrumentalnih improvizacij so različna razpoloženja 	<p>instrumentov glede na izbrano vsebino</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitelj pomaga učencem, da so spremljave ali pesmi ritmično in melodično natančne in čimbolj estetske • Spremljave naj ne preglasijo govora, petja ali glasbe • Za igranje na instrumente učitelj uporabi notno gradivo, ki ga priredi za določeno pesem (simboli) in pri tem upošteva individualne sposobnosti učencev
---	--	---	--

	<p>instrumente ali z njimi spremljajo že osvojene pesmi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izdelujejo različna improvizirana glasbila in nanje igrajo ali spremljajo pesmi • Ustvarjajo kratke in enostavne zvočne slike. Pri tem uporabljajo različne simbole 		
PETJE			
OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uporabljajo osnove pevske tehnike pri petju • Ritmizirajo besedila izbranih vsebin in razlikujejo dvodobnost in tridobnost • Ustvarjajo lastne vokalne improvizacije • Osvojijo nove glasbene in besedne vsebine 	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci preko različnih iger in dejavnosti izvajajo: <ul style="list-style-type: none"> ○ vaje za sproščeno telesno držo pri petju (gibalne vaje, pantomima) ○ vaje za vdih (vdih skozi usta in nos) ○ vaje za izdih (pihanje) ○ vaje za izreko glasov (vaje za jezik, ustnice in čeljust) 	<p><u>1 . SLOVENSKE LJUDSKE PESMI:</u> Moje dekle je še mlado, Lepa Anka, Fantje po polj' gredo, Regiment po cesti gre, Jutri se bom v mesto peljal, Vse tičice lepo pojo, Kmetič veselo na svetu živi, Posekaj fantič smrečico, Sem deklica mlada</p>	<ul style="list-style-type: none"> • S primernim načinom, ustrezno vsebino in v primernem ozračju poskuša učitelj doseči, da pesmi učence dovolj čustveno pritegnejo in jim tako pripevajo ali zapojejo čimbolj doživeto • Za pripevanje in petje izbira pesmi, ki zadovoljujejo estetske kriterije, potrebe, želje ter

<ul style="list-style-type: none"> • Samostojno pojejo že osvojene in nove ljudske ter umetne pesmi • Interpretirajo zapete glasbene vsebine po lastni zamisli • Dramatizirajo pesmi ustreznih vsebin • Ustvarijo preproste, vendar lastne glasbene in besedne vsebine (pesmice) 	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci ritmično izrekajo kratka besedila, preko katerih doživljajo poudarjene in nepoudarjene dobe, urijo glasovno izreko, občutek za ritem, ter spoznajo glasbeno tišino • Učenci izvajajo melodične dialoge, preko katerih razvijajo lastno ustvarjalnost • Učenci spontano pripevajo ali pojejo pesmice ob različnih dejavnostih (sprehodi, delovna vzgoja...) • Učenci na slikah ugotavljajo različne čustvene izraze in jih povezujejo z glasbeno vsebino • Učenci pojejo pesmi čustveno doživeto (izražajo veselje, žalost...), se vživijo v vsebino in ustvarjajo 	<p>vesela</p> <p><u>2. TUJE LJUDSKE PESMI:</u> Ptica Odšla je starka zima</p> <p><u>3. UMETNE PESMI:</u> J. Haydn: Jesensko listje L. Kupper: Dobre volje F. Gruber: Sveta noč</p>	<p>zmožnosti učencev</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izbira po vsebini raznolike pesmi • Učitelj naj predstavi učencem novo pesem kot celoto • Učitelj navaja učence na primerno jakost petja • Pesmico pred petjem vedno intonira • Učitelj spodbuja učence k čimbolj estetskemu petju že osvojenih in novih pesmi (izraznost, dinamika, tempo, dikcija, fraziranje) • S pogovorom, povabilom k izbiri pesmi in oblikovanju izvajalskih načinov poskuša učitelj vplivati na iniciativnost in kritičnost učencev • Učence spodbuja k pevskega izmišljanju
--	--	---	---

	lastne interpretacije, ob učiteljevi vzpodbudi pa tudi lastne pesmice		<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj izbira pesmi po lastni presoji in išče lastne vire
GIBALNO IZRAŽANJE			
OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se prosto gibljejo ob glasbi • korakajo v ritmu glasbe • se gibljejo po gibalnih vzorcih • Uskladijo gibanje telesa oz. delov telesa z ritmom posredovane glasbe • Spoznajo in se naučijo vsaj en tuj ljudski ples • Zaplešejo enostavne slovenske ljudske plese • Se seznanijo z elementi vsaj enega standardnega plesa • Gibalno ponazorijo vsebine obravnavanih pesmi (dramatizacija pesmi) 	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci preko pesmic spoznavajo dele telesa in njihovo uporabnost pri gibanju • Učenci se gibljejo ob različnih spodbudah: <ul style="list-style-type: none"> - zvoki: ropot, zven, šum, glas - predmeti: rute, baloni, obroči, igrače, trakovi... - glasba • Učenci opazujejo, posnemajo in sami ustvarjajo najrazličnejša gibanja • Učenci z gibanjem uprizarjajo glasbene vsebine • Učenci se gibljejo po določenem zaporedju gibov in tako razvijajo sposobnost gibalne zapomnitve ob glasbeni 	<ul style="list-style-type: none"> • Za gibanje ob glasbi uporabimo vsebine iz dejavnosti petja in poslušanja glasbe: ljudske in umetne pesmi ter odlomke instrumentalne glasbe • Vsebine gibalnih improvizacij so lahko zvočne slike, ki jih ustvarjajo učenci 	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj mora upoštevati gibalne sposobnosti in morebitne primanjkljaje posameznega učenca in ga usmerjati v ustrezne gibalne vzorce • Učitelj usmerja učence, da se gibalno izražajo na njim lasten način • Učitelj usmerja učence, da so pri izmišljanju gibanj čimbolj izvirni • Učitelj izbere primerno glasbeno vsebino za vživljanje vanjo in njeno uprizoritev

<ul style="list-style-type: none"> • Z gibanjem telesa in mimiko obraza nakažejo različna razpoloženja • Oblikujejo gibe po lastni zamisli • Doživijo estetska čustva preko gibanja in glasbe 	<p>spremljavi ali ob petju</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenci plešejo polko, valček in druge plese individualno, v parih ali v skupini • Preko gibanja in glasbenih vsebin izražajo učenci osnovna čustva in jih prepoznajo na sošolcih • Učenci ustvarjajo skupinske gibalne improvizacije z igrami vlog, si ob tem razvijajo gibalno ustvarjalnost in bogatijo gibalno fantazijo 		
GLASBENO-DIDAKTIČNE IGRE IN DRUGE DEJAVNOSTI V POVEZAVI Z GLASBO			
OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivno sodelujejo in upoštevajo pravila glasbeno-didaktičnih iger za razvoj glasbenih sposobnosti • Uporabljajo glasbo za sproščanje in doživljanje pozitivnih čustev • Sodelujejo pri glasbenih 	<ul style="list-style-type: none"> ○ IGRE: za razlikovanje zvokov in iskanje njihovega izvora, za razvijanje gibljivosti govornega aparata in pravilne artikulacije, za razlikovanje jakosti in hitrosti glasbe ○ IGRE moči, kanaliziranje negativnih čustev z 	<p>Vsebine iger naj izhajajo iz ugank, preprostih zgodb ali znanih pravljic.</p> <p>Uporabijo se take pesmice, ki so zaradi posebnih glasbenih in besednih vsebin že</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pri igrah, ki ustvarjajo telesno bližino, naj bo učitelj pozoren na: <ul style="list-style-type: none"> - učence, ki odklanjajo telesni kontakt (učenca ne sili, ampak ga počasi navaja nanj) - učence, ki kažejo pretirano potrebo po telesnem stiku (učencu postavlja potrebne omejitve)

<p>igrah, preko katerih razvijajo čustvovanje, socializacijo, motoriko in kognitivne sposobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slikajo ob različnih glasbenih vsebinah • Obiščejo Opero, Filharmonijo (dan odprtih vrat, vaje...) 	<p>dinamiko, tempom, vsebinami in igrami vlog</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ IGRE, pri katerih uporabimo glasbo za sprostitvev: ustvarjanje bližine in zaupanja s telesnim stikom, glasba za relaksacijo, sprostitvev z dihanjem ○ IGRE za osvajanje pojmov, prepoznavanje in poimenovanje čustev, razvoj čutil, pozornosti, govornih sposobnosti, motorike in socialnih veščin • RAZREDNE PRIREDITVE: samostojni nastopi, plesi, glasba po željah, Pokaži, kaj znaš... • OGLED GLASBENE USTANOVE 	<p>same po sebi igre</p> <p>Uporabi se glasba različnih obdobij, stilov, zvrsti</p> <p>Kocka (vizualno prepoznavanje instrumentov - Učenci mečejo kocko, na kateri so narisani različni instrumenti. Instrument prepoznajo, ga poimenujejo in nanj zaigrajo.)</p> <p>Zvočni memori</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Glasbene igre, ki jih učitelj najde v različnih priročnikih, naj služijo zgolj kot ideje, ki jih sam priredi tako, da učenci razumejo navodila in lahko izvedejo načrtovano nalogo samostojno ali s pomočjo. • Nепrestano naj spodbuja učence k lastnemu ustvarjanju, tako glasbenemu kot gibalnemu, besednemu in likovnemu. • Posamezne glasbene igre so učitelju sredstvo za doseganje neglasbenih ciljev. Upoštevati mora individualne posebnosti, potrebe in želje posameznega učenca. Za te igre lahko uporabi katerokoli glasbo. • Učitelj izbira vsebine iger svobodno in po lastni presoji
--	---	--	---

4. OPIS OSVOJENIH ZNANJ IN VEŠČIN

Glede na raznolikost učencev, vključenih v Posebni program vzgoje in izobraževanja in napredovanje po stopnjah, je ocenjevanje opisno. Ocena ni pogoj za napredovanje na višjo stopnjo. Opis osvojenih znanj in veščin služi kot orientacija, ki se oceni ob koncu 3. in 5. stopnje. Omogoča nam načrtno in sistematično spremljanje otrokovega razvoja.

Ob koncu drugega dela osnovnošolske ravni ocenimo sposobnosti in pridobljena znanja po posameznih glasbenih področjih.

Na osnovi vsakoletnih poročil o napredku učenca v osvajanju operativnih ciljev v individualiziranih programih, učitelj ob zaključku pete stopnje naredi natančno in pregledno opisno oceno iz glasbene vzgoje. Ta ocena naj po zaključeni peti stopnji zajema opis njegovih znanj in spretnosti na področju **poslušanja glasbe, petja, igranja na instrumente, gibalnega izražanja** ter **glasbeno-didaktičnih iger in drugih dejavnosti v povezavi z glasbo**.

POSLUŠANJE GLASBE

Učenec/učenka:

- razlikuje in poimenuje različne zvoke iz okolice
- zbrano posluša kratke instrumentalne in vokalne skladbe in izrazi svoja doživetja gibalno, likovno, besedno
- posluša in prepozna različne pevske glasove (otroški, odrasli)
- posluša in poimenuje najbolj znane instrumente

IGRANJE NA INSTRUMENTE

Učenec/učenka:

- uporablja lastne in Orffove instrumente za spremljanje ritmiziranega besedila ali pesmi
- spremlja enostavne otroške ljudske in umetne pesmi z lastnimi in Orffovimi ritmičnimi ter melodičnimi instrumenti
- z lastnimi idejami aktivno sodeluje pri izvedbi kratke glasbene vsebin

PETJE

Učenec/učenka:

- pripeva ali zapoje nekaj ljudskih in umetnih pesmi v skupini in samostojno
- zapoje pesem s primerno interpretacijo in čustveno doživeto

GIBALNO IZRAŽANJE

Učenec/učenka:

- se prosto giblje ob glasbi na njemu lasten način

- uskladi gibanje z ritmom glasbe
- zapleše vsaj en ljudski ples

GLASBENO-DIDAKTIČNE IGRE IN DRUGE DEJAVNOSTI V POVEZAVI Z GLASBO

Učenec/učenka

- aktivno sodeluje pri glasbeno-didaktičnih igrah in upošteva preprosta pravila
- preko različnih iger doseže psihofizično sprostitvev in zna izraziti osnovna čustva

5. ZNANJA, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI

Učni načrt Posebnega programa vzgoje in izobraževanja za področje glasbena vzgoja lahko izvajajo:

- Univerzitetni diplomirani defektolog
- Univerzitetni diplomirani defektolog z dodatnim znanjem iz glasbenega področja, ki ga pridobi s strokovnim spopolnjevanjem
- Profesor glasbene vzgoje z dodatnim defektološkim izpopolnjevanjem

Za kvalitetno izpopolnjevanje učnega procesa se v skupini potrebuje tudi asistent varuh negovalec.

6. PRILOGA

6.1. Specialno-didaktične posebnosti

Poleg tega, da glasba spodbuja vsestranski učenčev razvoj, pa ima tudi nepogrešljivo vlogo pri njegovi estetski in osebnostni rasti. Glasbene izkušnje povečujejo izražanje čustev in ostrijo zavedanje in opažanje čustev drugih. Estetske komponente, ki jih nosi glasba, so tista moč, ki vpliva na čustveno doživljanje njenih vsebin ter omogočajo estetsko zadovoljstvo.

Naloga učitelja je, da vsakemu učencu pomaga pri iskanju te lepote in vedno globljemu doživljanju glasbe. Truditi se mora, da delo na področju glasbe vodi načrtno in sistematično, učence pa neprestano spodbuja k aktivnemu sodelovanju in glasbenemu izražanju. Premišljeno mora uporabljati najprimernejše metode in pristope ter učencem ves čas pomagati, da razvijajo preko petja, igranja, poslušanja in različnih iger glasbeno občutljivost. Ponuditi jim mora glasbo takih vsebin in v takih odmerkih, da jo bodo sposobni sprejeti in jim bo hkrati omogočala optimalen razvoj.

Vsak učitelj si glede na sposobnosti učencev ustvari svoj način dela. Pri tem svobodno izbira program pesmic in melodij za poslušanje, petje in igranje, gibalnih in glasbeno-

didaktičnih iger ter ostalih dejavnosti, ki jih vsebinsko povezuje s primernimi področji izobraževanja.

V učnem načrtu je navedenih veliko vsebin, priročnikov in pesmaric... Učitelju naj služijo zgolj kot opora, možnost, ideje, nikakor pa ne kot omejitve, torej nekaj, od česar ne sme odstopati. Pomembno pa je, da pri izbiri vsebin upošteva strokovna merila, kot so :

- estetska vrednost glasbe, ki jo ponudi učencem
- primernost glede na glasbeno razvojne zmožnosti
- Glasbene vsebine naj povezuje in prepleta z drugimi vsebinami in področji dela tako, da ne pozabi na zastavljene cilje, ki jih ima na področju glasbene vzgoje. Pazi naj, da glasbena vzgoja ne bo osiromašena na raven dopolnila in razvedrila.
- Učitelj mora poskrbeti, da se **v vsaki uri** glasbene vzgoje smiselno in enakovredno prepletajo različne dejavnosti **vsaj dveh** glasbenih področij.

Glasba naj bo učencem vsakdanja spremljevalka.

6.2. Medpodročne povezave

Prepletanje področij je skoraj pri vsaki učni vsebini eden od osnovnih načinov specialno pedagoškega dela, učitelj pa vsak sam presodi, kje se vsebine povezujejo.

6.3. Časovni okvir

Za področje glasbena vzgoja **Posebni program vzgoje in izobraževanja**, ki je bil sprejet na 58. seji Strokovnem svetu Republike Slovenije za splošno izobraževanje, 5. junija 2003, predvideva v predmetniku za nadaljevalni program osnovnošolske ravni II, naslednji časovni okvir :

1. A NADALJEVALNI PROGRAM OSNOVNOŠOLSKE RAVNI II - OSNOVNI

	5. stopnja		
Področje/leta šolanja	13. leto	14. leto	15. leto
GLASBENA VZGOJA	2 uri tedensko	2 uri tedensko	2 uri tedensko
Število tednov v letu	35	35	35
Število ur letno	70	70	70

1. B. ZA NADALJEVALNI PROGRAM OSNOVNOŠOLSKE RAVNI II – RAZŠIRJENI

	5. stopnja		
DNEVI DEJAVNOSTI	13. leto	14. leto	15. leto
KULTURNI DNEVI	1 dan	1 dan	1 dan

	5. stopnja		
Področje/leta šolanja	13. leto	14. leto	15. leto
INTERESNE DEJAVNOSTI	1 uro tedensko	1 uro tedensko	1 uro tedensko
Število tednov	35	35	35

Kompleksnost vsebin s tega področja je vedno bolj zahtevna, na telesnem in čustvenem področju funkcioniranja se pojavljajo velike spremembe. Stiki z ožjim in širšim okoljem so pogostejši in zahtevnejši.

1.C. VZGOJNI PROGRAM (SOCIALIZACIJSKI – NAMESTITVENI PROGRAM)

	5. stopnja		
Področje/leta šolanja	10. leto	11. leto	12. leto
GLASBENA VZGOJA	3 ure tedensko	3 ure tedensko	3 ure tedensko
Število tednov v letu	52	52	52
Število ur letno	156	156	156

6.4. Kako uporabljamo učni načrt

Učni načrt predstavlja II. nadaljevanje osnovnega programa -prvega dela osnovnošolske ravni in nadaljevalnega programa osnovnošolske ravni I.

Cilji, ki jih zajema, so vezani na vsakodnevno življenje in jih poučujemo v naravni situaciji in v naravnem okolju, tako da preidejo v navade in jih učenec kjerkoli in kadarkoli izvaja spontano. V proces učenja je pomembno vključiti učenca in njegovo okolje (starše, negovalno okolje).

Učni načrt izhaja iz operativnih ciljev. Za dosego le teh se pedagog poslužuje predlaganih vsebin, oziroma jih izbere po svoji presoji. Učitelj pozna specialno didaktična priporočila, nekatera so predlagana v učnem načrtu.

Učenci napredujejo po stopnjah glede na starost. Potrebe učencev so zelo različne. Nekateri učenci so glede na starost vključeni v tretjo stopnjo vzgoje in izobraževanja, po sposobnosti pa sodijo v prvo, zato je potrebno pri izvajanju procesa učenja in pri razvrščanju v stopnje individualno pristopiti. Pomembno je upoštevati neenakomeren razvoj po področjih funkcioniranja posameznika.

Določeni cilji po stopnjah so stopnjevani v majhnih korakih, kajti učenci napredujejo kronološko, njihove sposobnosti pa so zelo različne. Nekateri cilji iz nižjih stopenj se stopnjujejo v majhni korakih z namenom, da na vsaki stopnji učitelj lahko upošteva raznolike sposobnosti posameznikov. Če so cilji za učenca prenizki ali previsoki, učitelj v okviru individualnega načrta prilagodi program z vključenimi operativnimi cilji nižje ali višje stopnje.

Vsebine naj učitelj prilagaja okolju iz katerega izhajajo učenci. Sproti naj sledi novostim na področju glasbene vzgoje in jih uporablja pri svojem delu.